ข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 ประจำวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564

หนอนใยผักในพืชตระกูลกะหล่ำ (diamondback moth)

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ (กะหล่ำปลี คะน้า ผักกาดขาวปลี กะหล่ำดอก ผักกาดเขียวปลี) ในทั่วทุกภาคของประเทศไทย ระวังการระบาดของหนอนใยผักทุกระยะการเจริญเติบโต เนื่องจากในช่วงนี้สภาพอากาศเหมาะต่อการการระบาดของหนอนใยผัก ดังนั้น ขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอเมื่อเริ่มพบการทำลายของหนอนใยผัก ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาทางควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Plutella xylostella* (Linnaeus)
วงศ์ : Yponomeutidae
อันดับ : Lepidoptera

ลักษณะอาการและการเข้าทำลาย

หนอนใยผักเมื่อฟักออกมาจากไข่ใหม่ๆ ตัวหนอนจะแทะกินผิวใบด้านล่างเป็นวงกว้างและมักทิ้งผิวใบด้านบนซึ่งมีลักษณะโปร่งแสงเอาไว้ หากมีการระบาดรุนแรงหนอนใยผักจะกัดกินใบจนเป็นรูพรุนเหลือแต่ก้านใบ หรือถ้าเกิดกับผักในระยะต้นอ่อน หนอนจะกัดทำลายส่วนยอดจนชะงักการเจริญเติบโต สำหรับผักในระยะที่ออกดอก ติดฝัก ดอกและฝักอาจถูกทำลายหมดไปได้ เมื่อถูกตัวหนอนจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้

การแพร่ระบาด

ประเทศไทยพบการระบาดต่อเนื่องตลอดทั้งปีในเกือบทุกพื้นที่ และมักพบการแพร่ระบาดในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีอุณหภูมิเหมาะต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของหนอนใยผัก

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร โทร 02-955-1514
E-mail : doae_pmd@hotmail.com

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัย เป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก ส่วนหลังมีแถบเหลืองส้ม ลักษณะหลายเหลี่ยม หนวดเป็นแบบเส้นด้าย แต่ละปล้องมีสีดำสลับขาว

ไข่ มีขนาด 0.8 มม. สีเหลืองอ่อน ค่อนข้างกลมแบน และจะเปลี่ยนเป็นสีดำ

หนอน เมื่อฟักจากไข่ใหม่ๆ จะมีขนาดเล็กประมาณ 1.5 มม. มีลักษณะเรียวยาว หัวแหลม ท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก และมีสีเขียวอ่อนหรือเทาอ่อน หรือเขียวปนเหลือง

ดักแด้ หนอนใยผักจะเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบพืช และมีขนาดประมาณ 1 ซม. ดักแด้ระยะแรกจะมีสีเขียว แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองปนน้ำตาล

พืชอาหาร : พืชผักตระกูลกะหล่ำ เช่น ผักคะน้า กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก กะหล่ำดอกอิตาเลียน กะหล่ำปม ผักกาดเขียวปลี ผักกาดขาวปลี ผักกาดเขียวกวางตุ้ง ผักกาดหัว ผักกาดดอก ผักกาดฮ่องเต้ เป็นต้น

ศัตรูธรรมชาติ : หนอนใยผักมีศัตรูธรรมชาติหลายชนิด ได้แก่ แมลงเบียนชนิดต่างๆ เช่น

- แตนเบียนไข่ (*Trichogramma confusum* Viggiani และ *Trichogrammatoidea bactrae* Nagaraja) ซึ่งมีประสิทธิภาพในการควบคุมไข่หนอนใยผักร้อยละ 16.2 - 45.2
- แตนเบียนหนอน (*Cotesia plutellae* Kurdjumov และ *Oomyzus sokolowskii* Kurdjumov) มีประสิทธิภาพในการเข้าทำลายหนอนใยผักร้อยละ 60 - 90
- แตนเบียนดักแด้ (*Thyrarella collaris* (Gravenhorst)) มีประสิทธิภาพทำลายดักแด้ร้อยละ 23.28

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. การเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน

2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการ เข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเข้าไปวางไข่

3. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่

- กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอกหรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7 - 10 วันครั้ง

- กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่

4. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทูริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรีย ในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์คือ *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* และ *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* อัตรา 100 - 200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผัก ภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดมากพิจารณาการใช้อัตราสูง และช่วงเวลาพ่นถี่ขึ้น หรือพ่นสลับสารกำจัดแมลง)

5. การใช้สารกำจัดแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อสารกำจัดแมลงได้รวดเร็วและหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผัก สารกำจัดแมลงที่ใช้ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือโทลเฟนไพแร็ด 16% EC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออินดอกซาคาร์บ 15% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสารสลับกลุ่ม กลไกการออกฤทธิ์และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดูและใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความต้านทาน)

ลักษณะผักที่ถูกหนอนใยผักทำลาย

หนอนใยผักทำลาย

ดักแด้หนอนใยผัก

ตัวเต็มวัยหนอนใยผัก

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มาภาพ :
https://www.gib.co.th/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%A2%E0%B8%9C%E0%B8%B1%E0%B8%81/5cee5c481aaf4a0016493fd2

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา สิมาสฤษฏ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวศศิประภา มาราช นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศร นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย